

τέχνη σχεδόν άγνωστος. Ἄλλ' ἐάν παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ Ἄρχιμήδης μετεχειρίσθη σύστημα ἐπιπέδων μεταλλικῶν κατόπτρων, τὸ πρόβλημα ἀλλάσσει φάσιν καὶ εἶνε δυνατόν νά λυθῆ. Ἀνθέμιος, γεωμέτρης τοῦ ἔκτου μ. Χ. αἰῶνος, οὐ μόνον μαρτυρεῖ τὸ γεγονός τῆς καύσεως τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου ὑπὸ τοῦ Ἄρχιμήδους, ἀλλὰ καὶ ἐξηγεῖ τὴν θεωρίαν καὶ τὸν μηχανισμόν τῶν κατόπτρων, ὧν ἐγένετο χρῆσις πρὸς τοῦτο. Ὁ δὲ Ζωναράς παραδεχόμενος τὴν πυρπόλησιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου πιστεύει τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, ὅτι δηλ. ὁ πολὺς Πρόκλος ἔκαυσε τὸν στόλον τοῦ Βιταλιανοῦ, πολιορκουήτος τὴν Κωνσταντινούπολιν τῷ ἔτει 52 μ. Χ. μεταχειρισθεὶς κάτοπτρα κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Ἀρχιμηδεῶν κατασκευασθέντα. Τέλος ὁ Βυφῶν, ἵνα δείξῃ ὅτι ἦτο δυνατὴ ἡ καύσις τοῦ στόλου διὰ κατόπτρων, κατεσκεύασε τῷ 1777, διὰ τοῦ μηχανικοῦ Passemant, κάτοπτρον μεταλλικόν, συνιστάμενον ἐξ 168 ἐπιπέδων κατόπτρων, δι' οὗ κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον, δι' ἡλίου ἀρκετὰ ἀσθενοῦς, ἔκαυσε τὸ ξύλον ἐξ ἀποστάσεως 150 ποδῶν καὶ ἔτηξε τὸν μόλυβδον ἐξ ἀποστάσεως 140.

Μεθ' ὅλα ταῦτα ὁ Ἄρχιμήδης δὲν κατώρθωσε, ὡς εἵπομεν, νά σώσῃ τὰς Συρακούσας ἀπὸ τῆς ξενικῆς κατακτήσεως. Τῷ 212 π. Χ. οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυρίευσαν τὰς Συρακούσας ἐξ ἐφόδου καὶ ὁ Ἄρχιμήδης ἄγων τὸ 75ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἔπεσε θῦμα τῆς σκαιότητος ἐνὸς τῶν στρατιωτῶν τοῦ Μαρκέλλου. Τὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρχιμήδους διηγοῦνται κατὰ πολλὰς ἐκδόσεις. Κατὰ τὸν Τίτον Λίβιον, ὁ Ἀρχιμήδης ἐφονεύθη, καθ' ἣν στιγμὴν ἐζήτει τὴν ἀπόδειξιν γεωμετρικοῦ τινος θεωρήματος, εἰπὼν τῷ φονεύσαντι αὐτὸν στρατιώτῃ τὸ παροιμιῶδες ἐκεῖνο «μὴ μου τοὺς κύκλους τάραττε». Κατὰ τὸν Τζέτζην, ὁ Ῥωμαῖος στρατιώτης ἐφόνευσε τὸν Ἀρχιμήδην, διότι ἐφοβήθη μὴ φονεύσῃ αὐτὸν ὁ Ἀρχιμήδης διὰ τινος τῶν μηχανημάτων αὐτοῦ. Κατὰ δὲ τὸν Πλούταρχον τρεῖς αἰτίαι ἀποδίδονται τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρχιμήδους, ὧν ἡ μία εἶνε ὅτι συναντήσαντες αὐτὸν στρατιῶται Ῥωμαῖοι φέροντα πρὸς τὸν Μάρκελλον